

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Ігор ЦЕПЕНДА
«24» березня 2025 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ З ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ
ВІДНОСИН

для зарахування на навчання на перший рік навчання за освітнім рівнем
магістра за спеціальностями

С2 Політологія, С3 Міжнародні відносини, А Освіта, С6 Географія та
регіональні студії, С7 Журналістика, D4 Публічне управління та
адміністрування, I10 Соціальна робота та консультування,
I11 Дитячі та молодіжні служби, J2 Готельно-ресторанна справа та
кейтеринг, J3 Туризм

на основі освітнього рівня бакалавра (спеціаліста, магістра) у 2025 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 1 від 24 березня 2025 р.

Івано-Франківськ – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою єдиного фахового вступного випробування «Предметний тест з політології та міжнародних відносин» є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем магістра за спеціальностями С2 Політологія, С3 Міжнародні відносини, А Освіта, С6 Географія та регіональні студії, С7 Журналістика, D4 Публічне управління та адміністрування, І10 Соціальна робота та консультування, І11 Дитячі та молодіжні служби, J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг, J3 Туризм при прийомі на навчання на основі освітнього рівня бакалавра у 2025 році.

Програма містить основні питання з випробування та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДО РОЗДІЛУ 1. ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЧЕНЬ

1. Політичні вчення в Давньому Китаї (Лао-цзи, Конфуцій, Шан Ян, Мо-цзи).
2. Політичні вчення в Давній Індії («Закони Ману», «Артхашастра»).
3. Політичні вчення в Давній Греції (Платон, Аристотель).
4. Політичні вчення в Давньому Римі (Цицерон, Марк Аврелій).
5. Політичні вчення в період європейського Ренесансу (Т. Мор, Т. Кампанелла, Н. Макіавеллі, Ж. Боден).
6. Політичні вчення в Англії XVII–XIX століття (Т. Гоббс, Дж. Локк, І. Бентам).
7. Політичні вчення у Франції XVIII – XIX століття (Ш.-Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, А. де Токвіль).
8. Політичні вчення в Німеччині XVIII–XIX століття (І. Кант, Г. Гегель).
9. Політична думка за доби Київської Русі («Руська правда» Ярослава Мудрого, політичний зміст «Повчання» Володимира Мономаха).
10. Політична думка України в литовсько-польську та польсько-козацьку добу (С.Оріховський-Роксолан, І. Вишенський, «Конституція» П. Орлика).
11. Політична думка діячів Кирило-Мефодіївського товариства (М. Костомаров, Т. Шевченко).
12. Політичні ідеї І. Франка.
13. Політичні ідеї М. Драгоманова.
14. Політичні ідеї М. Грушевського.
15. Політичні ідеї В. Винниченка.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безродний Є.Ф., Уткін О.І. Історія політичних вчень.- К.: Професіонал, 2006. 424 с.
2. Бунь В. Еволюція поглядів на державу та політику у джерелах політичної думки Стародавнього Єгипту // *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2019. Вип. 23. С. 130-136.
1. Винниченко В. Відродження нації.
URL.http://ukrlit.org/faily/avtor/vynnychenko_volodymyr_kyrylovych/vynnychenkovidrodzhennia_natsii.pdf
2. Драгоманов М.П. Листи на Наддніпрянську Україну .
URL.<http://litopys.org.ua/drag/drag207.htm>

3. Драгоманов М.П. Переднє слово до “Громади”. URL.<http://litopys.org.ua/drag/drag11.htm>
4. Драгоманов М.П. Чудацькі думки про українську національну справу. URL.<http://litopys.org.ua/drag/drag19.htm>
5. Історія політичної думки: навч. енцикл. слов.-довід. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [В. М.Денисенко, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]. Львів. 2014. 765 с.
6. Класики політичної думки від Платона до Макса Вебера / Під ред. Є.Причепія. – К.: Тандем, 2002. 580 с.
7. Національні лідери України: Тарас Шевченко, Дмитро Донцов, Євген Коновалець, Степан Бандера. Тернопіль : Крила 2024. 368 с.
8. Орач Є.М. Історія політичних і правових вчень: Навчальний посібник.- К.: Атіка, 2005.- 560 с.
9. Політична думка ХХ- початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: Підручник у 2-х томах, За заг. ред. Н.М.Хоми.- Львів: Новий Світ – 2000, 2017.- Т.1.- Т.2.- 534 с.
10. Яневський Д. Михайло Грушевський. Портрет на тлі епохи. К.: Наш формат. 2023. 288 с.
11. Франко І. Поза межами можливого. URL.https://library.vspu.edu.ua/polki/franko/poza_megamy_mogl.pdf
12. Hrushevsky M. The historical evolution of the Ukrainian problem. URL.<https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/20150/file.pdf>
13. Łotocki A. Ukrainśka myśl polityczna. URL. <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/17576/file.pdf> 35. Potichnyj P. Formation of Political Parties in Ukraine. URL.<https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/11946/file.pdf>
3. Scruton R. Słownik myśli politycznej. Poznań: Zysk i spółka, 2002.472 s.
4. Szuch L.I. Vynnychenko and the Bolsheviks: a Study of the Political Evolution of a Ukrainian Revolutionary. URL. <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/22015/file.pdf>
5. Stetzko Ya. The Principles of Ukrainian Foreign Policy. International situation and Liberation Struggle. URL. <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/15901/file.pdf>
6. Sylwestrzak A. Historia doktryn politycznych i prawnych / Wyd.III. Warszawa: PWN, 2000. 504 s.
7. Tokarczyk R. Współczesne doktryny polityczne. Zakamycze: Kantor Wydawniczy Zakamycze, 2000. 585 s.
8. Ukraine. The Case for Independence. URL.<https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/21647/file.pdf>

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДО РОЗДІЛУ 2. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ

1. Теоретичні витоки поняття «політика» (Платон, Аристотель, М. Вебер).
2. Політика як policy, politics та polity.
3. Директивне, функціональне, комунікативне розуміння видів політики.
4. Соціальні, інституціональні та функціональні суб'єкти політики.
5. Функції політики: управління, інтеграції, визначення цілей, соціалізації.
6. Поняття і види влади.
7. Концепції політичної влади (реляціоністська, телеологічна, системна, біхевіоралістська).
8. Підходи до пояснення природи влади (біологічний, антропологічний, політологічний).
9. Ознаки політичної влади (нормативність, публічність, моноцентризм, засоби стримування та противаг, легальність, легітимність (традиційна, раціонально-легальна, харизматична).
10. Функції політичної влади (інтегративна, регулятивна, мотиваційна, консолідуюча, стабілізаційна).
11. Поняття ресурсів політичної влади (утилітарні, примусові, нормативні)
12. Механізми реалізації політичної влади (панування, керівництво, управління, контроль).
13. Поняття політичної системи.
14. Структура політичної системи (інституціональна, нормативна (регулятивна), функціональна, комунікаційна, духовно-ідеологічна підсистеми).
15. Функції політичної системи (політичного цілепокладання, владно-політичної інтеграції суспільства, регулятивна).
16. Концепції політичної системи (Д. Істон, Г. Алмонд).
17. Типології політичних систем Г. Алмонда (англо-американська політична система, континентально-європейська політична система).
18. Політична система сучасної України.
19. Класичний лібералізм (Дж. Локк, Б. Констан, Дж. С. Мілль).
20. Неолібералізм (Ф. А. фон Гайєк, Л. фон Мізес).
21. Класичний політичний консерватизм (Ж. де Местр, Е. Берк).

22. Український політичний консерватизм В. Липинського.
23. Неоконсерватизм (Д. Белл, І. Крістолл).
24. Політична ідеологія комунізму (К. Маркс, Ф. Енгельс, В. Ленін).
25. Політична ідеологія соціал-демократії (К. Каутський, Е. Бернштейн).
26. Теоретичні засади націоналізму (Е. Геллнер, Е. Сміт).
27. Український націоналізм М. Міхновського.
28. Інтегральний український націоналізм Д. Донцова.
29. Поняття та функції політичних еліт.
30. Концепції та типології політичних еліт (В. Парето, Г. Моска, Р. Міхельс).
31. Поняття політичного лідерства.
32. Концепції політичного лідерства (ситуативна, конституентів (послідовників), психологічна).
33. Функції політичного лідерства (інтегративна, комунікативна, програмна, управлінська, мобілізаційна, легітимації).
34. Типологія політичних лідерів М. Германн (лідер-прапорносець, лідер-служитель, лідер-торгівець, лідер-пожежний).

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Академічна наука: становлення і розвиток дослідницьких установ та напрямів досліджень // У кн. : Політична наука в Україні. 1991–2016 : у 2 т. Т. 1. Політична наука: західні тренди розвитку й українська специфіка / НАН України, Ін-т політ. і етносоц. досліджень ім. І. Ф. Кураса ; редкол.: О. Рафальський (гол.), М. Кармазіна, О. Майборода. – К. : Парлам. вид-во, 2016. – 656 с. – С. 325–380.
2. Донцов Д. Націоналізм. URL: https://mnk.org.ua/media/filer_public/55/ed/55eda776-6171-bc5becfb33dc/dmytro-doncov-nacionalizm.pdf
3. Донцов Д. Підстави нашої політики. Тернопіль: Крила. 2023. 384 с.
4. Горбатенко В. П. Проблеми розвитку політичної науки і освіти в Україні. *Суспільно-політичні процеси*. 2016. Вип. 4. С. 303–306.
5. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська та ін.]; 2-е вид., перероб. і доп. Львів : Новий Світ–2000, 2017. Т. 2.: XX – початок XXI ст. 598 с.
6. Липинський В. Листи до братів хліборобів. Про ідею і організацію українського монархізму. URL: <https://diasporiana.org.ua/ideologiya/3615-lipinskiy-v-listi-do-brativ-hliborobiv-pro-ideyu-i-organizatsiyu-ukrayinskogo-monarhizmu/>

7. Липинський В. Україна на переломі. 1657–1659 / В. Липинський. 304 с. URL:<http://diasporiana.org.ua/politologiya/6515-lipinskiy-v-ukrayina-na-perelomi-1657-1659-zamitki-do-istoriyi-ukrayinskogo-derzhavnogo-budivnitstva-v-xvii-im-stolitti/> 13
8. Міхновський М. Самостійна Україна. Наш формат. 2023. 64 с.
9. Політична система сучасного суспільства: навч. посіб. / В. Мадіссон та ін. – Київ: КНУТД, 2015. – 183 с.
10. Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. 704 с.
11. Рябцев Г. Політична система суспільства: навч. посіб. – Київ: Психея, 2015. 71 с.
12. Стойко О. Трансформація політичних інститутів у сучасних перехідних суспільствах: монографія. – Київ: Інститут держави і права ім. В. Корецького, 2016. – 415 с.
13. Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., Требін М. П. та ін. – Львів.: Ліга-прес, 2015. 668 с.
14. Український націоналізм. Основи ідеології. К.2023. 256 с. 25. Чухліб Т. Гетьмани України: військо, політика, держава. К. 2023. 352 с.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДО РОЗДІЛУ 3. ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ

1. Поняття держави.
2. Основні концепції походження держави (патріархальна, договірна, насильницька, психологічна).
3. Ознаки держави (суверенітет, територія, населення, публічна влада, легальний примус).
4. Поняття державного устрою та його форми (унітарна, федеративна, конфедеративна).
5. Форма державного устрою сучасної України.
6. Поняття форми державного правління.
7. Монархія як форма державного правління (абсолютна монархія, конституційна (парламентська) монархія).
8. Республіка як форма державного правління. Типи республік (президентська, парламентська, змішана (парламентсько-президентська, президентсько-парламентська республіки).
9. Форма державного правління в сучасній Україні.
10. Поняття політичного режиму.
11. Поняття та ознаки демократії як політичного режиму (пріоритетність політичних прав і свобод людини, поділ державної влади,

виборність влади, політичний плюралізм).

12. Форми демократії (представницька, пряма, демократія участі).
13. Формування демократичного політичного режиму в сучасній Україні.
14. Авторитарний політичний режим (поняття, ознаки).
15. Поняття та ознаки тоталітарного політичного режиму (культ особи тоталітарного лідера, монопольна ідеологія, контроль за всіма сферами суспільного життя, диктатура однієї партії).
16. Класичні форми тоталітарних політичних режимів (фашистський, комуністичний, нацистський).
17. Поняття політичних партій (організаційна структура, програма діяльності, правовий режим функціонування, членство в партії).
18. Функції політичних партій (ідеологічна, пропагандистська, функція політичного представництва соціальних інтересів, функція досягнення та здійснення влади, функція розробки політичного курсу влади, функція політичного рекрутування).
19. Типології політичних партій (ліві – центристські – праві політичні партії; типологія за М. Дюверже (кадрові та масові політичні партії); правлячі та опозиційні політичні партії).
20. Поняття партійних систем.
21. Типи партійних систем (однопартійна, двопартійна, багатопартійна).
22. Типологія партійних систем за Дж. Сарторі.
23. Типологія партійних систем за М. Дюверже.
24. Партійна система сучасної України.
25. Поняття виборів.
26. Демократичні принципи виборів (вільне волевиявлення, загальність, рівність, таємне голосування).
27. Поняття та різновиди виборчих систем (мажоритарна, пропорційна, змішана).
28. Виборча система сучасної України.
29. Вибори Президента України.
30. Вибори до Верховної Ради України.
31. Суб'єкти виборчого процесу в Україні.
32. Поняття та принципи функціонування громадянського суспільства (самоорганізація як базова ознака громадянського суспільства; Помаранчева революція та Революція Гідності як прояви зрілості громадянського суспільства в Україні).
33. Громадські організації і рухи в структурі громадянського

суспільства (поняття громадських організацій і рухів; громадські організації і рухи в сучасній Україні).

34. Волонтерський рух в Україні.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Безродний Є. Ф., Уткін О. І. Історія політичних вчень. Навчальний посібник / Є. Ф. Безродний, О. І. Уткін. К., 2006.
25. Обушний М. І. Партологія: навч. посібник / М. І. Обушний, М.В. Примуш, Ю. Р. Шведа. К., 2006. С. 358-390.
17. Хімченко О. Г. Політичні партії і виборчий процес в умовах розбудови демократичного суспільства: Навчальний посібник. К., 2006. С. 10-32.
18. Шведа Ю. Р. Політичні партії. Енциклопедичний словник. Львів, 2005.
19. Шведа Ю. Теорія політичних партій та партійних систем: Навч. посібник / Ю. Шведа. - Львів, 2004. С. 45-63.
26. Шведа Ю. Трансформація партійної системи в контексті трансформації політичної системи України. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. Збірник наук. праць. Львів, 2007. С. 165-173.
27. Якименко Ю. Особливості еволюції партійної системи України у 2004-2007 роках / Ю. Якименко. *Політичний менеджмент*. 2008. № 2(29). С. 89-101.
28. A Handbook on working with Political Parties. URL. <https://www.ec-undp-electoralassistance.org/wp-content/uploads/2018/08/undp-contents-publications-a-handbook-on-working-with-political-parties-English.pdf>
29. Maurice Duverger. Political Parties: Their Organization and Activity in the Modern State. URL. <https://archive.org/details/politicalparties0000duve>
30. Political Parties and the transition to Democracy. URL. <https://www.eods.eu/library/NDI.Political%20Parties%20and%20the%20Transition%20to%20Democracy.pdf>

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДО РОЗДІЛУ 4. ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. Основні підходи до визначення поняття «теорії міжнародних відносин».
2. Об'єкт і предмет теорії міжнародних відносин.
3. Структура та функції теорії міжнародних відносин.

4. Співвідношення понять «міжнародні відносини», «міжнародна політика», «світова політика».
5. Ознаки та принципи міжнародних відносин.
6. Типи та рівні міжнародних відносин.
7. Основні підходи до поняття та типології суб'єктів міжнародних відносин.
8. Держава як суб'єкт міжнародних відносин.
9. Міжнародні урядові організації як суб'єкт міжнародних відносин.
10. Міжнародні неурядові організації як суб'єкт міжнародних відносин.
11. Транснаціональні корпорації як суб'єкт міжнародних відносин.
12. Індивіди як суб'єкт міжнародних відносин.
13. Поняття, ознаки, структура міжнародної системи.
14. Основні підходи до типології міжнародних систем.
15. Типи міжнародних систем за М. Капланом, Е. Луардом, Е. Чемпелем.
16. Мультиполярні, біполярні, уніполярні міжнародні системи.
17. Вестфальська система міжнародних відносин.
18. Віденська система міжнародних відносин.
19. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин.
20. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин.
21. Політичний ідеалізм В Вільсона.
22. Політичний ідеалізм У. Ліппмана.
23. Ідеалізм у теорії міжнародних відносин.
24. Реалізм у теорії міжнародних відносин (Г. Моргентау, Дж Кеннан).
25. Центристський напрям У. Ростоу.
26. Ультраконсервативний напрям (Р. Страус-Хюпе).
27. Неолібералізм Дж. Ная–молодшого.
28. Неолібералізм Р. Кохейна.
29. Теорії міжнародних систем.
30. Теорії конфлікту.
31. Теорії міжнародної інтеграції.
32. Теорії прийняття рішень (Л. Річардсон).
33. Критика модернізму в теорії міжнародних відносин (Х. Булл).
34. Неореалізм (К. Уолтц).
35. Неомарксизм (І. Валлерстайн)

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мальський М., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин. – Львів, 2002, 2004.
2. Луцишин П.В., Луцишин Н.П. Теорія міжнародних відносин. –

Луцьк, 2003.

3. Шепелєв М.А. Теорія міжнародних відносин: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Вища школа, 2004.
4. Основи політичної науки. Курс лекцій за ред Б. Кухти. Ч.4. Міжнародна політика. – Львів, 1999.
5. Мадіссон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин. – К., 1997.
6. Дюррозель Жан-Батіст. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. Пер. з фр. – К., 1995.
7. Theories of International Relations/ edited by Scott Burchill, Richard Devetak, Andrew Linklater, Matthew Paterson, Christian Reus-Smit, and Jacqui True. Third edition. – New York: Palgrave, 2005.
8. Pietras Z. Jacek. Pódstawy teorii stosunków międzynarodowych. – Lublin, 1986.
- Współczesne stosunki międzynarodowe. Pod red. Teresy Loš-Nowak. – Wrocław, 1997.
9. Арон Реймон. Мир і війна між націями: Пер. з фр. – К., 2000.
10. Асснер П'єр. Парадокси розвитку світового співтовариства//Демони миру та боги війни. Соціальні конфлікти посткомуністичної доби. – К., 1997.
11. Бжезинський З. Велика шахівниця. – К., 1999.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДО РОЗДІЛУ 5. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

1. Основні принципи зовнішньої політики держави.
2. Суб'єкти зовнішньої політики.
3. Цілі зовнішньої політики держави.
4. Функції зовнішньої політики держави.
5. Чинники, які визначають стан держави на світовій арені.
6. Інструменти зовнішньої політики держави.
7. Основні підходи до типології зовнішньої політики держави.
8. Сутність, функції та форми дипломатії.
9. Зміст поняття «національний інтерес».
10. Структура національного інтересу держави.
11. Види національного інтересу держави.
12. Поняття «сили» у міжнародних відносинах.
13. Чинники «сили» держави на міжнародній арені.
14. «Баланс сил» та його роль у міжнародних відносинах.
15. «Жорстка сила», «м'яка сила» та «розумна сила».
16. Поняття та ознаки міжнародних конфліктів.
17. Типи міжнародних конфліктів.

18. Причини виникнення міжнародних конфліктів.
19. Функції міжнародних конфліктів.
20. Етапи розвитку міжнародних конфліктів.
21. Механізми врегулювання міжнародних конфліктів.
22. Поняття та ознаки гібридної війни.
23. Основні етапи становлення та розвитку зовнішньої політики України.
24. Правові підстави міжнародної правосуб'єктності України після проголошення державної незалежності в 1991 році.
25. Міжнародне визнання України.
26. Поняття та особливості національних інтересів України.
27. Цілі та принципи зовнішньої політики України.
28. Зовнішньополітичний потенціал України (чинники сили).
29. Нормативно-правове регулювання зовнішньої політики України.
30. Центральні органи зовнішніх відносин України.
31. Закордонні органи зовнішніх відносин України.
32. Україна в Організації Об'єднаних Націй.
33. Україна в спеціалізованих міжнародних організаціях (СОТ, МВФ, ЮНЕСКО).
34. Україна в регіональних міжнародних організаціях (ОБСЄ, ГУАМ, ОЧЕС, Рада Європи).
35. Етапи становлення ЄС.
36. Нормативно-правові засади ЄС.
37. Інститути Європейського Союзу.
38. Основні етапи відносин Україна – ЄС.
39. Нормативно-правові засади співробітництва між Україною та ЄС (УПС, Угода про асоціацію).
40. Ініціатива ЄС «Східне партнерство» та участь у ній України.
41. НАТО як організація з колективної безпеки держав Заходу.
42. Нормативно-правові засади співпраці України та НАТО.
43. Основні форми співпраці України та НАТО.
44. Основні сфери співпраці України та НАТО.
45. Нормативно-правове регулювання відносин України зі США.
46. Пріоритетні напрями співпраці між Україною та США.
47. Особливості співпраці України та США в умовах російсько-української війни.
48. Відносини України та Польщі.
49. Відносини України та Угорщини.
50. Відносини України та Словаччини.

51. Відносини України та Румунії.
52. Відносини України та Молдови.
53. Відносини України та Білорусі.
54. Основна договірна база українсько-російських відносин.
55. Окупація Криму та агресія РФ на Сході України.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Міжнародні організації: Навчальний посібник/ За ред. Ю.Г.Козака, В.В.Ковалевського. – Київ: ЦУЛ, 2003.
2. Міжнародні організації. Навч. посібн./ За ред. О. С. Кучика. – К.: Знання, 2005.
3. Основи політичної науки. Ч.4. Міжнародна політика. – Львів, 1999.
4. Світова та європейська інтеграція: організаційні засади. Навч. посібник// За ред. Я.Й. Малика, М.З. Мальського. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000.
5. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації. – К., 2001.
6. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет. Навч. посібник. 2-ге вид. – К., 2006.
7. Сагайдак О.П., Сардачук П.Д. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи. Навч. посібник. 2-ге вид. – К., 2008.
8. Зленко А.М. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. – Київ-Харків, 2003.
9. Репецький В.М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
10. Сардачук П.Д., Сагайдак О.П. Україна у двосторонніх міжнародних відносинах. – К., 2006.
11. Васильєва-Чекаленко Л.Д. Україна в міжнародних відносинах (1944 – 1996 рр.): навч. посібник / Л.Д. Васильєва-Чекаленко. – К., 1998.
12. Децинський Л.Є. Міжнародні відносини України: історія і сучасність. Ч. 1. : навч. посібник / Л.Є. Децинський, А.В. Панюк. – Львів: Вид-во «Бескид Біт», 2002. – 224 с.
13. Кордон, М.В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: навч. посібник / Микола Володимирович Кордон. – 2-ге видання; Рек. МОН. – К., 2010.
14. Кучик О.С. Зовнішня політика України: навч. посіб. / О.С. Кучик, О.А. Заяць. – К., 2010.
15. Лендсел, М.О. Розширення та політика сусідства Європейського Союзу: навчально-методичний посібник та матеріали до курсу. Ужгород, 2008.
16. Нариси з історії дипломатії / під ред. В.А. Смолія. – К.: Видавничий

дім «Альтернативи», 2001.

17. Сардачук П.Д., Україна у двосторонніх міжнародних відносинах (кінець ХХ – початок ХХІ століть): навч.-довід. посібник / П.Д. Сардачук, О.П. Сагайдак. – К., 2005.

18. Табачник Д.В. Українська дипломатія: нариси історії (1917 – 1990 рр.): навч. посібник / Д.В. Табачник. – К., 2006.

19. Цветков Г.М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917 – 1945 рр.: навч. посібник / Г.М. Цветков. – К., 1997.

20. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України: підручник / Людмила Дмитрівна Чекаленко. – К., 2006.

21. Чекаленко, Л.Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник / Людмила Дмитрівна Чекаленко. – 2 вид. – К., 2011.

22. Воронов І.О. Політична конфліктологія: діалектика соціальних суперечностей і суспільної злагоди. – К., 2005.

23. Тихомирова Є.Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів. – Суми, 2008.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДО РОЗДІЛУ 6. СВІТОВИЙ ПОРЯДОК ТА ГЕОПОЛІТИКА

1. Основні поняття та підходи до визначення понять «географічний чинник» та «геополітика».
2. Структура, функції та особливості геополітики.
3. Геостратегічні та геополітичні регіони, геополітичні вісі, геополітичні поля та опорні точки.
4. Основні закони геополітики.
5. Дуалістична парадигма геополітики.
6. Геоекономічна парадигма геополітики.
7. Цивілізаційна парадигма геополітики.
8. Циклічна парадигма геополітики.
9. Німецька школа геополітики (Ф. Ратцель, Р. Челлен, К. Хаусхофер, К. Шмітт).
10. Англо-американська школа геополітики (Г. Маккіндер, А. Мехен, Н. Спайкмен, З. Бжезинський, Ф. Фукуяма, С. Гантінгтон).
11. Українська школа геополітики (С. Рудницький, Ю. Липа).
12. Поняття, типологія та ознаки геостратегії.
13. Структурні елементи геостратегії держави.
14. Геостратегічні цілі та пріоритети держави.
15. Міжнародний порядок.

16. Світовий порядок.
17. Глобальний порядок.
18. Різновиди міжнародного порядку.
19. Моделі світового порядку за С. Хоффманом та С. Гантінгтоном.
20. Механізми забезпечення світового порядку.
21. Основні риси нового світового порядку (А. Слотер, Г. Кіссінджер).
22. Поняття та види міжнародної співпраці.
23. Поняття, передумови, ознаки, типи міжнародної інтеграції.
24. Основні моделі інтеграційних об'єднань.
25. Поняття та типи глобалізації.
26. Класифікація глобальних проблем.
27. Антиглобалістський рух.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. – К.: Фада. ЛТД,
2. Геополітичне майбутнє України: Міжнар. наук.-практ. конф. – К.: Дипломатична академія України при МЗС України, 1998.
3. Коппель О.А. Перська Затока: Проблема безпеки в 80-90-ті рр. К.: Школяр, 1998.
4. Лазоренко О.В., Лазоренко О.О. Теорія політології. – К.: Вища шк., 1996.
5. Міжнародна система, безпека і глобальний розвиток: Конспект лекцій з курсу "Порівняльна політологія" / С.О. Шергін. – К., 1996.
6. Павленко Ю. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства. – К.: Либідь, 1999.
7. Павлов С.В., Мезенцев К.В., Любіцева О.О. Географія релігій. – К.: АртЕк, 1999.
8. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. – К.: Тандем, 1996.
9. Ткаченко В.М. Україна на межі цивілізацій. – К., 1995.
10. Тойнбі А.Дж. Дослідження історії: У 2 т. – К.: Основи, 1995.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.